

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 12CoE/1/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3123200015
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Amália Paulerová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:3123200015.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Amálie Paulerovej a členov senátu – sudcov JUDr. Táne Rapčanovej a Mgr. Petra Straku, v právnej veci oprávneného - otca: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XX, D., proti povinnej – matke: E. F. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. I. XXX, t. č. bytom J. K. XX, H., v zastúpení právne – ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA JUDr. Martin BARTKO – JUDr. Silvia BARTKOVÁ, so sídlom Piaristická 6667, Trenčín, o návrhu oprávneného na výkon rozhodnutia vo veci úpravy styku otca dňa 28.12.2022 s maloletým dieťaťom - A. B., nar. XX.XX.XXXX, zastúpeným kolíznym opatrovníkom - Úrad práce, soc. vecí a rodiny Trenčín, na základe odvolania oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín č. k. 34Em/1/2023-55 zo dňa 8. augusta 2023, takto

rozhodol:

Uznesenie Okresného súdu Trenčín č. k. 34Em/1/2023-55 zo dňa 8. augusta 2023 zrušuje a konanie o návrhu oprávneného na nariadenie výkonu rozhodnutia zastavuje.

Žiadnemu z účastníkov nepriznáva nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Trenčín, ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „okresný súd“) odvolaním napadnutým uznesením zamietol vo výroku I. návrh oprávneného na výkon rozhodnutia, vo výroku II. vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Pri zamietnutí návrhu oprávneného/otca postupoval podľa ustanovení § 374 ods. 1, § 375, § 376 ods. 1, § 377 ods. 2, § 382 ods. 1, 2 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“). Konštatoval neopodstatnenosť návrhu povinného/otca na nariadenie výkonu rozhodnutia (doručeného súdu dňa 02.01.2023) uložením pokuty matke / povinnej za to, že mu neumožnila styk s maloletým synom dňa 28.12.2022. Vykonaným dokazovaním, keď vypočul povinnú, zisťoval ďalšie okolnosti a oboznámil sa s lekáorskými správami, mal okresný súd preukázané, že v súlade s ustanoveniami Vyhlášky MS SR č. 207/2016 Z. z., ktorou sa vykonávajú podrobnosti výkonu rozhodnutia vo veciach maloletých (ďalej len „vyhláška“), matka mala ospravedliteľný dôvod, pre ktorý sa styk otca s maloletým synom nerealizoval. Povinná dňa 28.12.2022 v čase minimálne do 12.52 hod. absolvovala vyšetrenie v 4 ambulanciách kvôli náhlej bolesti. Bolo jej diagnostikované ochorenie a nasadená antibiotická liečba. Povinná po návrate z vyšetrení si doma nasadila liečbu, vypla zvonenie na mobilnom telefóne a zaspala. Povinná v konaní riadne preukázala vážnosť svojho zdravotného stavu v daný deň. Súd uvedené dôvody kvalifikoval za ospravedliteľné, a to aj z hľadiska ľudského prístupu. Navyše, mal za preukázanú aj tú skutočnosť, že matka inak otcovi v styku nebráni, dokonca mu umožňuje styk v stredu aj v širšom rozsahu ako je určené exekučným titulom, zároveň dal oprávnenému do pozornosti, že v tomto prípade sa jedná o ústretovosť matky, pretože z exekučného titulu jasne vyplýva rozsah jednej hodiny styku otca s dieťaťom v stredu a okolnosť, že sa na širšom rozsahu styku rodičia dohodli na pôde CDR, nemá absolútne žiadny vplyv na rozsah styku určeného v exekučnom titule. Okresný súd poznamenal, že otcovi nič nebránilo, aby matke dieťaťa zatelefonoval a zazvonil pri dverách jej bytu a takýmto spôsobom ju prípadne zobudil

a domáhal sa realizácie svojho styku so synom namiesto toho, aby kontaktoval matku iba formou SMS správ a neskôr aj kolízneho opatrovníka telefonicky.

3. O náhrade trov konania okresný súd rozhodol podľa ust. § 52 CMP a žiadnemu z účastníkov predmetný procesný nárok nepriznal.

4. Proti uzneseniu sa odvolal v zákonnej lehote oprávnený/otec. Žiada, aby odvolací súd zrušil rozhodnutie a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie a aby matka písomne oznámila súdu, že budú synovi a jemu/otcovi nahradené všetky nezrealizované stretnutia od septembra 2021. Otec zazlieva, že okresný súd „prejednával len deň 28.12.2022“, kedy bola matka chorá a v iných konaniach zasa len ďalšie dva dátumy, kedy mu matka syna nepripravila a neodovzdala. Prečo súd zabudol na cca 10 ďalších termínov, kedy on cestoval do H. a so synom nebol v zmysle v danej dobe platného neodkladného opatrenia.

5. Podľa odvolateľa /otca :

- neboli splnené procesné podmienky, najmä, že počas svojho vyjadrenia na pojednávaní mu súd neumožnil dokončiť, čo chce povedať, nemohol sa vyjadriť k podstate veci,
- nesprávnym procesným postupom mu ako strane konania znemožnil súd uskutočniť patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces – súd odmietol jeho žiadosť na výpis hovorov matky, aby existoval dôkaz o tom, či matka nikomu nevolala počas dňa,
- konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci – súd zabudol riešiť ďalšie dátumy, kedy on syna nemal, hoc o nich mal vedomosť,
- súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností – výpis hovorov matky súd odmietol zabezpečiť,
- súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam – vysvetlil v dôvodoch odvolania,
- zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, najmä : existuje možnosť a povinnosť súdu uložiť matke výchovné opatrenia, aby ju niekto naučil, ako má podporovať vzťah syna s ním, aby výsledkom bolo, že maloletý sa s ním bude stretávať rád a najmä, že sa nebude báť ukazovať lásku a náklonnosť, ktorú má k nemu aj pred matkou – k uvedenému výsledku sa musia dopracovať,
- rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci – hoc súd vydal neodkladné opatrenie, zároveň ten istý súd tvrdí, že nemusí dodržiavať opatrenie, ktoré vydal.

6. Žiada odvolací súd, aby:

- vyzval matku na nahradenie všetkých nezrealizovaných stretnutí,
- vyzval matku, aby zrátala, koľkokrát bol v H. bez toho, aby so synom trávil čas v zmysle neodkladných opatrení vydaných od 9/2021 a aby sama navrhla, či mu peniaze za cestu vráti, alebo počet ciest nahradí tým, že si bude stanovený počet chodiť pre syna ona k nemu,
- v prípade neochoty matky podľa ním navrhovaných predchádzajúcich riešení, aby jej bolo súdom nariadené výchovné opatrenie, ktoré bude zamerané na zistenie dvoch dôvodov, pre ktoré matka nevie / nechce/nemôže prežívať radosť z toho, ako ho maloletý syn má rád a na nápravu jej názorov, prípadne postojov tak, aby dokázala aj zmeniť názory maloletého A., aby dieťa sa nemuselo báť s ním hovoriť pred matkou a správať sa k nemu s radosťou- otec dodáva, že ak by výchova maloletého syna zo strany matky bola takto robená od ich rozchodu, nemali by žiadne súdne konania, nežiadal by zverenie maloletého syna do svojej starostlivosti a nemuseli by chodiť za cudzími ľuďmi (sudca, kolízny, CDR,..) aby títo počúvali dôverné informácie o ich živote, museli sa starať do ich života úradnými rozhodnutiami, ktorých celkový počet je možné tie roky rátať na tisíce.

7. Matka v písomnom vyjadrení k odvolaniu otca sa ohradila voči jeho tvrdeniu, že mu súd nedal priestor na vyjadrenie. Otec dieťaťa podľa matky odbiehal do ďalekej minulosti a nedržal sa predmetu veci v konaní. S návrhom otca na nariadenie neodkladného opatrenia nesúhlasí, uvedené by zaťažovalo okrem nej aj ich maloletého syna A.. Ak otec nechápe, prečo ich syn sa občas k nemu stavia odmietavo, tak je to tým, že pri preberaniach zažíval násilie, chaos a sprevádzanie tretími osobami z otcovej strany situáciu len zhoršovalo. Aký vzťah si otec vybuodoval so synom ona už ovplyvniť nevie. Veľakrát sa snažila o to, aby bol empatickejší pri preberaní, spolupracoval, nebral syna nasilu, vždy sa tu stretla ale s odporom. Otec dieťa berie ako predmet konania, čo hodnotí ona ako veľmi zlý prístup, ktorý sa mu už nie raz samotný súd snažil vo vyjadreniach vysvetliť a dohovoriť. Styk otca v návrhu uvádzaný deň sa

nezrealizoval z dôvodu jej vážnych zdravotných ťažkostí v spojení s bolesťami, čo je podľa jej názoru ospravedliteľný dôvod. Žiada odvolanie otca zamietnuť v plnom rozsahu.

8. Otec v následnej písomnej reakcii opakovane tvrdí nesprávny spôsob výchovy dieťaťa matkou, dodáva, že matka vytvára alebo niekto z jej blízkych prostredie, v ktorom on a jemu blízke osoby sú považovaní za hrozbu, za nebezpečných, alebo že nejakým spôsobom zle zaobchádzajú s maloletým A.. Žiada upozorniť matku v zmysle zákona (súd môže vyzvať rodiča) aby sa začala správať zdravo. Dlhodobo aj on i maloletý A. sú diskriminovaní na svojich právach rozhodnutiami súdov, v ktorých mu je umožnené tráviť iba 9 % času s maloletým synom. Žiada súd, aby vydal neodkladné opatrenie, resp. aby jeho podanie bolo hodnotené ako podnet pre vydanie neodkladného opatrenia, ktorým budú nahradené všetky jeho nezrealizované stretnutia s maloletým synom. Dopĺňa aj výpis dátumov, kedy matka nedodrжала súdne rozhodnutia a syna nepripravila na čas s ním a ktoré neboli nahradené. Navrhuje súdu vydanie neodkladného opatrenia, ktorým „rozšíri“ čas A. s ním, ktorým sa „vykoná“ súdne rozhodnutie, ktoré nebolo dodržané. V prípade, že uvedené riešenie súd z nejakého dôvodu neprijme, žiada o vrátenie veci okresnému súdu a aby sa naďalej začali veci riešiť pojednávaním a dohodou s matkou, prípadne, aby túto povinnosť nahradiť čas syna s ním matke nariadil okresný súd. Žiada tiež, aby bolo upustené od diskriminácie jeho osoby a diskriminácie jeho syna, ktorý má právo na výchovu a starostlivosť oboma rodičmi a uvedené právo nie je dlhodobo naplnené. V súhrne sa obracia so žiadosťou, aby jemu i maloletému A. sa pomohlo nastaviť proces výchovy a smerovania jeho života iným spôsobom a iným smerom, ako ho vedie matka. Cituje i z ust. § 1, § 2, § 3 Občianskeho súdneho poriadku odkazom aj na ustanovenie § 111 písm. d) Civilného mimosporového poriadku zdôrazňuje samostatný charakter konania vo veciach styku rodičov s maloletými deťmi, osobitne právo styku s dieťaťom zaručuje oprávnenej osobe právo vidieť dieťa, právo na prístup k dieťaťu, právo určiť miesto a spôsob trávenia času počas stretávania, právo výlučne výchovne na dieťa počas tohto času pôsobiť a právo na náhradu za čas stretávania, ktorý sa nerealizoval z dôvodov, ktoré spočívali v osobe oprávneného.

9. Ďalšie písomné podania účastníci už v priebehu odvolacieho konania nedoručili.

10. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací [§ 2 ods. 1 CMP, § 34 ods. 1 CSP, § 3 ods. 5 písm. a) CMP] po zistení, že odvolanie bolo podané včas účastníkom konania (§ 362 CSP, § 359 CSP, §7 CMP) proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom, odvolací súd bez viazanosti rozsahom a dôvodmi odvolania postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario CSP) uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. a) CSP zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP v aplikácii s ust. § 161 ods. 2 CSP konanie o návrhu oprávneného/otca na nariadenie výkonu rozhodnutia zastavil.

11. Otec sa domáha nariadenia výkonu rozhodnutia na základe exekučného titulu – uznesenia OS Trenčín č. k. 26P/113/2021-12 zo dňa 24.09.2021. Ako v návrhu uviedol, predmetným uznesením bol upravený jeho styk s maloletým A. tak, že súd mu priznal oprávnenie stretávať sa s maloletým každú páru stredy v čase od 15.00 hod. do 17.00 hod. a každý nepárny týždeň v čase od piatka od 14.00 hod. do nedele do 18.00 hod. a maloletého A. si na základe predmetného uznesenia mal prevziať aj dňa 28.12.2022 – v stredy v mieste súčasného bydliska matky. Návrh na výkon rozhodnutia otec doručil súdu dňa 02.01.2023. v ňom navrhuje výkon rozhodnutia uložením peňažnej pokuty povinnej/matke E. F. G. a s odkazom na ust. § 382 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. (CMP) v znení, že ak výzva súdu na dobrovoľné splnenie povinností zostane bezvýsledná, súd môže uložiť povinnému pokutu do 1.000,- eur.

12. Súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“). Ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví (§ 161 ods. 1, 2). Súd je povinný skúmať procesné podmienky v ktoromkoľvek štádiu konania, takúto povinnosť má aj odvolací súd v štádiu odvolacieho konania. Aj v konaní o súdny výkon rozhodnutia pri vybavovaní návrhu na nariadenie výkonu rozhodnutia sa treba zaoberať predovšetkým tým, či sú dané podmienky konania, ak nie je splnená niektorá z podmienok konania, ďalší postup súdu závisí od toho, či ide o nedostatok, ktorý nemožno odstrániť a pre ktorý sa musí konanie o súdny výkon rozhodnutia zastaviť.

13. Výkon rozhodnutia vo veciach maloletých detí – ako osobitný typ konania upravuje štvrtá časť Civilného mimosporového poriadku (ďalej iba „CMP“). Podľa tejto časti sa postupuje pri výkone

rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému (§ 370 ods. 1 CMP).

14. Účastníkmi konania o výkone rozhodnutia sú maloletí, ten, kto je z exekučného titulu oprávnený a povinný (§ 372 CMP).

15. Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia (§ 376 ods. 1 CMP).

16. Ako vyplýva zo znenia ust. § 376 ods. 1 CMP, základným predpokladom pre konanie o výkone rozhodnutia je „vykonateľný exekučný titul“.

17. Krajský súd v Žiline v rámci svojej úradnej činnosti zistil, že exekučný titul Okresného súdu Trenčín č. k. 26P/113/2021-12 zo dňa 24.09.2021 rozsudkom Okresného súdu Trenčín č. k. 31P/260/218-900 zo dňa 29. novembra 2022 v bode – výroku týkajúceho sa nariadeného výchovného opatrenia (II.) a v bode – výroku o úprave styku otca s maloletým (IV.) bol zrušený a rozhodnutie okresného súdu v uvádzaných výrokoch bolo potvrdené rozhodnutím Krajského súdu v Trenčíne č. k. 17CoP/21/2023-1186 zo dňa 22.06.2023. Je tak preukázané, že ku dňu rozhodnutia okresného súdu o návrhu otca/povinného na nariadenie výkonu rozhodnutia absentuje vykonateľný exekučný titul ako základná podmienka pre vedenie konania o návrhu otca na nariadenie výkonu rozhodnutia. Ide pritom o tzv. neodstrániteľný nedostatok podmienky konania, na ktorý bolo povinnosťou odvolacieho súdu prihliadnuť. Z uvedeného dôvodu podľa § 389 ods. 1 písm. a) CSP odvolací súd uznesenie okresného súdu zrušil a konanie o návrhu otca na nariadenie výkonu rozhodnutia postupom podľa ust. § 161 ods. 2 CSP zastavil.

18. Iba nad rámec sa žiada dodať, že hoc okresný súd konajúci o návrhu na nariadenie výkonu rozhodnutia uznal matkou uvádzané dôvody neumožnenia styku otca s maloletým dňa 28.12.2022 za dôvody ospravedliteľné, avšak do budúcnosti, súd na nariadenom pojednávaní dňa 8. augusta 2023 dôrazne vyzval matku na dobrovoľné plnenie povinností vyplývajúcich zo súdneho rozhodnutia s poučením o sankciách pre prípad nespĺnenia týchto povinností (tu odvolací súd poznamenáva, že pôvodná úprava styku otca je upravená v rozsudku Okresného súdu Trenčín č.k. 34P/227/2016-420 zo dňa 05.04.2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č.k. 6 CoP/55/2017 – 444 zo dňa 26.09.2017). Z obsahu spisu ďalej vyplýva, že okresný súd uznesením č.k. 34Em/1/2023 – 89 zo dňa 14. decembra 2023 vylúčil návrh otca /oprávneného na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci určenia náhradných termínov zmareného styku s maloletým A. na samostatné konanie, hodnotiac okresný súd, že v tejto časti návrh otca má byť predmetom posudzovania v inom konaní než v konaní o výkon rozhodnutia.

19. Podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 52 CMP odvolací súd súhrnným výrokom rozhodoval o trovách celého konania (prvoinštančné a odvolacie) a nárok na ich náhradu žiadnemu z účastníkov nepriznal. V súdnej veci predmetom rozhodovania bola vec starostlivosti súdu o maloleté dieťa a v takomto type konania každý z účastníkov si znáša svoje trovy. Výnimku z rozhodovania podľa ust. § 52 CMP odvolací súd nezistil.

20. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte v pomere hlasov 3 (za) :0 (proti) .

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).